

OBSAH

Předmluva 7

DESET OTÁZEK PŘEDNÁŠEJÍCÍMU 23—28

MATERIALISMUS A EMPIRIOKRITICISMUS
Kritické poznámky k jedné reakční filozofii 29—394

Předmluva k prvnímu vydání 33

Předmluva k druhému vydání 35

Místo úvodu

JAK VYVRACELI MATERIALISMUS
NĚKTEŘÍ „MARXISTÉ“ ROKU 1908
A NĚKTEŘÍ IDEALISTÉ ROKU 1710 36

Kapitola I

TEORIE POZNÁNÍ EMPIRIOKRITICISMU
A DIALEKTICKÉHO MATERIALISMU I 57—117

1. Počítky a komplexy počitků 57
2. „Objev elementů světa“ 70
3. Principiální koordinace a „naivní realismus“ 85
4. Existovala příroda před člověkem? 94
5. Myslí člověk mozkem? 106
6. O Machově a Avenariově solipsismu 114

Kapitola II

TEORIE POZNÁNÍ EMPIRIOKRITICISMU
A DIALEKTICKÉHO MATERIALISMU II 118—165

1. „Věc o sobě“ neboli V. Černov vyvrací B. Engelse 118
2. O „transcensu“ neboli V. Bazarov „upravuje“ Engelse 127
3. L. Feuerbach a J. Dietzgen o věci o sobě 138
4. Existuje objektivní pravda? 143

5. Absolutní a relativní pravda neboli o Engelsově eklekticismu, který objevil A. Bogdanov	152
6. Kritérium praxe v teorii poznání	159

Kapitola III

TEORIE POZNÁNÍ DIALEKTICKÉHO MATERIALISMU A EMPIRIOKRITICISMU III

	166—217
1. Co je hmota? Co je zkušenost?	166 X
2. Plechanovův omyl, pokud jde o pojem „zkušenost“	173 X
3. O příčinnosti a nutnosti v přírodě	176 X
4. „Princip ekonomie myšlení“ a otázka „jednoty světa“	192 X
5. Prostor a čas	198
6. Svoboda a nutnost	211

Kapitola IV

FILOZOFIČTÍ IDEALISTÉ JAKO SPOLUBOJOVNÍCI A NÁSLEDOVNÍCI EMPIRIOKRITICISMU

	218—278
1. Kritika kantovství zleva a zprava	218
2. Jak se „empiriosymbolista“ Juškevič vysmál „empirikritikovi“ Černovovi	229
3. Imanentisté jako Machovi a Avenariovi spolubojovníci	233
4. Kam směřuje empiriokriticismus?	243
5. „Empiriomonismus“ A. Bogdanova	252
6. „Teorie symbolů“ (neboli hieroglyfů) a kritika Helmholtze	259
7. O dvojí kritice Dühringa	266
8. Proč se mohl J. Dietzgen zalíbit reakčním filozofům?	271

Kapitola V

NEJNOVĚJŠÍ REVOLUCE V PŘÍRODNÍCH VĚDÁCH A FILOZOFICKÝ IDEALISMUS

	279—345
1. Krize soudobé fyziky	281 X
2. „Hmota zmizela“	287 X
3. Je myslitelný pohyb bez hmoty?	295 X
4. Dva směry v soudobé fyzice a anglický spiritualismus	303 X
5. Dva směry v soudobé fyzice a německý idealismus	312
6. Dva směry v soudobé fyzice a francouzský fideismus	321
7. Ruský „fyzik idealista“	330
8. Podstata a význam „fyzikálního“ idealismu	333

Kapitola VI	
EMPIRIOKRITICISMUS A HISTORICKÝ	
MATERIALISMUS	346—389
1. Exkursy německých empiriokritiků do oblasti společenských věd	346
2. Jak Bogdanov opravuje a „rozvíjí“ Marxe	354
3. O Suvorovových Základech sociální filozofie	363
4. Strany ve filozofii a filozofičtí popletové	368
5. Ernst Haeckel a Ernst Mach	379
Závěr	390
Dodatek k první části kapitoly IV	
Z KTERÉ STRANY PŘISTOUPIL	
N. G. ČERNYŠEVSKIJ KE KRITICE KANTOVSTVÍ?	392
Poznámky	
Seznam literatury, kterou V. I. Lenin cituje nebo o níž se zmiňuje	432
Jmenný rejstřík	470
Údaje o Leninově práci na knize Materialismus a empiriokriticismus	525